

Arbitragecommissie

**Wet van 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij
commerciële samenwerkingsovereenkomsten**

**Advies over de verplichting om een precontractueel
informatiedocument (PID) te verstrekken in het kader van
de vernieuwing van een overeenkomst, die onder
toepassing valt van de wet van 19 december 2005**

Inleiding

Per brief van 15 februari 2008 werd de Arbitragecommissie door de Minister van Economie en Zelfstandigen, Sabine Laruelle, bij toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 1 juli 2006 tot oprichting van de Arbitragecommissie, om een advies verzocht over de noodzaak om een precontractueel informatiedocument (PID) op te leggen in geval van vernieuwing van de overeenkomst. De Arbitragecommissie legt volgende analyse en volgend advies voor.

De Arbitragecommissie heeft zich over deze kwestie gebogen tijdens de vergaderingen van 8 april en 5 juni 2008. Op 8 september 2008 keurden alle in haar schoot vertegenwoordigde groepen unaniem het advies goed, waarvan de tekst hierna volgt.

Advies

1) De wettekst

Artikel 3 van de wet van 19 december 2005 schrijft voor, dat minstens één maand voor het afsluiten van een commerciële samenwerkingsovereenkomst, een afzonderlijk document moet worden verstrekt, dat de gegevens bedoeld in artikel 4 van de wet bevat. Niet-naleving van deze bepaling wordt bestraft met nietigheid, op grond van artikel 5 van de wet¹.

De verplichting om een document te verstrekken met precontractuele informatie is van toepassing op de commerciële samenwerkingsovereenkomsten, gesloten tussen twee personen waarbij de ene persoon het recht verleent aan de andere om bij de verkoop van producten of de verstrekking van diensten een commerciële formule te gebruiken in de vorm van een gemeenschappelijk uithangbord en/of een gemeenschappelijke naam en/of een overdracht van know how en/of een commerciële of technische bijstand².

2) Vernieuwing van een overeenkomst

De wet kent het begrip “ vernieuwing van de overeenkomst” niet. Ze beperkt zich tot het opleggen van een verplichting aan de persoon *die het recht verleent*.

De vraag of het door de wet voorgeschreven document met precontractuele informatie moet worden verstrekt bij het vernieuwen van de overeenkomst is belangrijk, gezien de nietigheidssancties die in de wet zijn voorzien bij niet-nalevering ervan.

¹ Nietigheid van het contract zelf, in te roepen binnen twee jaar na het sluiten van de overeenkomst of nietigheid van sommige bepalingen van het contract, indien die niet gevisieerd werden in het precontractuele informatiedocument.

² Artikel 2 van de wet. In deze nota zullen we het niet handelen over de kwestie van de onafhankelijkheid van de partijen, voorzien in artikel 2 van de wet (partijen *die elk in eigen naam en voor eigen rekening werken*), noch over de vergoeding (vergoeding *van welke aard dan ook, rechtstreeks of onrechtstreeks*).

Bijgevolg moet op basis van de wettekst worden uitgemaakt of de verplichting om een precontractueel informatiedocument te verstrekken moet worden nageleefd, wanneer een lopende overeenkomst wordt vernieuwd.

3) Doelstelling van de wet van 19 december 2005

In de voorbereidende werkzaamheden betreffende de wet staat te lezen:

« Bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten komt het vaak voor dat diegene die het recht verkrijgt om bijvoorbeeld een gemeenschappelijke commerciële naam of een gemeenschappelijk uithangbord te gebruiken, een zwakkere economische positie bekleedt en niet over dezelfde middelen beschikt als degene die het recht verleent... Dit wetsontwerp strekt ertoe bij dergelijke handelsbetrekkingen het onderlinge evenwicht te herstellen.... Het cruciale element bij het afsluiten van een overeenkomst is de wilsovereenstemming. Om met kennis van zaken een oordeel te kunnen vormen, is het van belang dat de partijen op voorhand, dus vóór de daadwerkelijke ondertekening, zo juist en volledig mogelijk worden ingelicht over de rechten en plichten die voortvloeien uit de overeenkomst en over de economische context waarbinnen de voorgestelde overeenkomst wordt gesloten.³ ».

De bedoeling die de wet nastreeft is dus duidelijk een nieuw evenwicht te brengen in een commerciële relatie, ten gunste van degene die het recht verkrijgt om een commerciële formule te gebruiken, opdat hij zo volledig mogelijk zou worden ingelicht over de rechten en verplichtingen die uit de overeenkomst voortvloeien en over de economische context waarin die overeenkomst zich situeert.

Verdwijnt deze doelstelling wanneer de rechtverkrijger moet beslissen om de vernieuwing van de overeenkomst te vragen bij de rechtverstrekker, en verplichtingen moet nakomen in ruil voor het recht dat hij gaat verkrijgen?

De echte vraag is, of degene die zich gaat verbinden tot een vernieuwing van de overeenkomst, op dat ogenblik over volledige informatie beschikt over de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de vernieuwde overeenkomst en over de economische context waarin deze contractvernieuwing zich situeert, terwijl hij deze overeenkomst reeds bepaalde tijd uitvoert.

4) Juridische analyse van de vernieuwing van overeenkomsten afgesloten voor de inwerkingtreding van de wet van 19 december 2005

Het is zeker dat de wet van 19 december 2005 niet van toepassing is op de overeenkomsten die werden ondertekend voor deze wet in werking trad⁴, namelijk voor 1 februari 2006.

Bijgevolg moet men eerst de vraag stellen, of de vernieuwing van een overeenkomst het vervolg vormt van de eerste overeenkomst, die voor de toepassing van de wet werd

³ Zie verslag namens de Commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw, voorafgaand aan het wetsontwerp van 1 juli 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten – parlementaire stukken – Kamer – doc. 51 1687/005, Blz. 3 en 5.

⁴ Behoudens artikel 6 van de wet, betreffende de vertrouwelijkheid en artikel 7 van de wet, waarin een gunstige interpretatie wordt gegeven aan degene die een recht verkrijgt, indien twijfel bestaat over de betekenis van een beding of van een gegeven uit het contract; deze bepalingen zijn onmiddellijk van toepassing, vermits ze imperatief zijn.

onderhandeld, dan wel of de vernieuwing een nieuwe overeenkomst vormt, waarop de wet van toepassing is, wat de verstrekking van een precontractueel informatiedocument betreft.

Verschillende hypothesen zijn mogelijk:

- een contract van bepaalde duur bevat geen enkele clause in verband met de vernieuwing ervan, maar na het verstrijken van de termijn wordt het gewoon voortgezet; in dat geval wordt het geacht een contract van onbepaalde duur te zijn, zodra het werd gesloten;
- een contract van bepaalde duur bepaalt dat er mogelijkheid tot verlenging is voor een nieuwe bepaalde periode :
 - o is het aantal verlengingen beperkt, dan blijft het contract van bepaalde duur voor de overeengekomen periode;
 - o is het aantal verlengingen niet beperkt, dan zal het contract van onbepaalde duur zijn, en wordt het geacht van onbepaalde duur te zijn vanaf de afsluiting ervan, als het na de eerste periode wordt voortgezet.

Kortom, een contract van onbepaalde duur of geldend als van onbepaalde duur wordt niet door de nieuwe wet geïviseerd, indien dit akkoord voor de toepassing van die wet werd afgesloten.

Een akkoord over de vernieuwing van een contract voor een bepaalde duur daarentegen, heeft geen terugwerkende kracht en wordt geacht gesloten te zijn nadat de nieuwe wet van toepassing werd.

Hetzelfde geldt voor een contract van onbepaalde duur, dat wordt ondertekend op het einde van een nog lopend contract van bepaalde duur.

5) Verplichting om een precontractueel informatiedocument te verstrekken bij de vernieuwing van een overeenkomst

Wanneer een akkoord over de vernieuwing van een contract wordt gesloten of geacht wordt te zijn gesloten na de toepassing van de nieuwe wet, is momenteel, op basis van de wet zoals ze van toepassing is, het verstrekken van een precontractueel informatiedocument verplicht op straffe van nietigheid.

6) Argumenten voor het verstrekken van een lichter precontractueel informatiedocument bij sommige contractvernieuwingen

Verschillende situaties kunnen zich voordoen.

- Indien de vernieuwde overeenkomst hetzelfde is als de overeenkomst die werd ondertekend, en indien de staat en de vooruitzichten van de markt, waar de activiteiten worden uitgeoefend, alsook de staat en de vooruitzichten van het marktaandeel, zoals bepaald in het artikel 4, § 1, 2°, g en h, van de wet, niet ongunstiger uitvallen dan bij het sluiten van de oorspronkelijke overeenkomst, lijkt het overbodig nog eens een nieuw precontractueel informatiedocument te verstrekken ; dergelijk document werd immers voordien reeds overhandigd, voor een identieke overeenkomst, en de uitvoering van deze overeenkomst gedurende de periode vóór

de vernieuwing volstond voor de rechtverkrijger om de juistheid van het precontractueel informatiedocument te kennen en zelfs te verifiëren ; het opmaken en bestuderen van een precontractueel informatiedocument brengt bovendien kosten met zich mee, en het is van belang om te vermijden, dat de partijen nutteloze kosten worden aangerekend.

- Indien de vernieuwde overeenkomst niet identiek is aan de oorspronkelijke en verschillende rechten en verplichtingen bevat, ook al betreft het kleine verschillen, en/of indien de staat en de vooruitzichten van de markt alsook de staat en de vooruitzichten van het marktaandeel, waar de activiteiten worden uitgeoefend, zoals bepaald in artikel 4, § 1, 2°, g en h, van de wet, minder gunstig uitvallen dan op het ogenblik van sluiting van de overeenkomst, lijkt het nuttig een nieuw document te overhandigen met precontractuele informatie.

Om onnodige formaliteiten en kosten te vermijden en om juridische zekerheid te waarborgen, meent de Commissie dat wanneer een overeenkomst vernieuwd wordt degene die het recht verleent het ontwerp van nieuwe overeenkomst altijd aan degene die het recht verkrijgt moet overhandigen evenals een verlicht precontractueel informatiedocument waarin enkel de volgende elementen zijn opgenomen :

- 1° De belangrijke contractuele bepalingen bepaald door art. 4, § 1, 1°, van de wet die werden gewijzigd ten aanzien van de oorspronkelijke overeenkomst;
- 2° De gegevens voor de juiste beoordeling van de commerciële samenwerkingsovereenkomst zoals bepaald door art. 4, § 1, 2°, van de wet, die gewijzigd werden ten aanzien van het oorspronkelijke contract.

7) Besluit : voorstel tot wetswijziging

Eerst en vooral dient te worden opgemerkt dat het tweede lid van artikel 3 van de wet ontoepasselijk is in geval van vernieuwing van de overeenkomst : volgens deze bepaling mag er immers geen enkele verbintenis worden aangegaan door degene die het recht verleent één maand voor de ondertekening van de overeenkomst ; indien nu de partijen een zakenrelatie hebben op het moment dat zij beslissen om de overeenkomst te vernieuwen is het evident dat er verbintenissen werden aangegaan en nog steeds worden aangegaan gedurende deze periode van één maand.

Dit artikel is dus niet aangepast aan de situatie van contractvernieuwing en aangezien zwaar wordt gesanctioneerd door nietigheid van het contract, is het aangewezen om het aan te passen. Hiertoe moet de wet worden gewijzigd.

Rekening houdend met de argumenten in het bovenstaand punt 6, zou het met het oog op juridische zekerheid aangewezen zijn om de huidige wet te wijzigen **mits toevoeging van een artikel 4/1** als volgt geformuleerd:

1ste lid

In geval van vernieuwing voor bepaalde duur van een commercieel samenwerkingsakkoord afgesloten voor een bepaalde periode en in geval van afsluiting van een nieuw commercieel samenwerkingsakkoord voor een bepaalde of onbepaalde duur **tussen dezelfde partijen**, verstrekt degene die het recht verleent ten minste één maand vóór de vernieuwing of de afsluiting van een nieuw commercieel samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 2, aan de andere persoon een ontwerp van contract en een vereenvoudigd document.

2de lid

Dit vereenvoudigd document omvat minstens de volgende gegevens:

- 1° De belangrijke contractuele bepalingen bepaald in artikel 4, § 1, 1°, die ten aanzien van het oorspronkelijke document of bij ontbreken van een document, ten aanzien van de datum van afsluiting van de oorspronkelijke overeenkomst werden gewijzigd;
- 2° de gegevens voor de correcte beoordeling van de commerciële samenwerkingsovereenkomst, zoals bepaald door art. 4, § 1, 2°, die ten aanzien van het oorspronkelijke document of bij het ontbreken van een document, ten aanzien van de datum van afsluiting van de oorspronkelijke overeenkomst werden gewijzigd

3de lid

Het tweede lid van artikel 3 is niet van toepassing in geval van vernieuwing voor bepaalde duur van een commerciële samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor een bepaalde duur en in geval van afsluiting van een nieuw commerciële samenwerkingsovereenkomst voor een bepaalde of onbepaalde duur tussen dezelfde partijen, voor wat de verbintenissen betreft van de overeenkomst die loopt op het ogenblik waarop over de vernieuwing of de nieuwe overeenkomst onderhandeld wordt.

Om bovendien elk risico te vermijden dat er interpretatiefouten gemaakt worden in geval van vernieuwing of afsluiting van een nieuwe overeenkomst tussen dezelfde partijen, moeten eveneens in de leden 1 en 2 van artikel 3 de termen "onder voorbehoud van de toepassing van artikel 4/1" worden toegevoegd.

Tot slot moet met het oog op coherentie artikel 5 van de wet als volgt worden gewijzigd:

- 1ste lid: de woorden toevoegen "*en van artikel 4/1, 1ste lid*", na artikel 3;
 - 2de lid : de woorden toevoegen "*en artikel 4/1, 2de lid*", na artikel 4, §1, 1°.
-